

Pakauna

Adu dagiti baro a takuat iti agrikultura, ngem adu a mannalon ti saan a mairanranud kadagitoy ta dida makaasideg kadagiti ahensia a mangiwanwanwan kadagitoy. Adda met dagiti makaasideg no dumarayda kadagiti panagsanay.

Adda pay dagiti mannalon ti kayatda ti makaadal, ngem maliwayan ida dagiti ahensia a nakatakuat kadagitoy a teknolohia. Gapu iti kaadu dagiti kayatda nga aramiden, malipatan dagiti mangimaton kadagitoy nga ahensia ti pudno a kaipapanan dagiti aramid -- ti mangidanon kadagiti resulta ti panagsukisok kadagiti mannalon.

Adda met dagiti mannalon ti nakaadal kadagiti baro a teknolohia, ngem saanda maiyaplikar dagitoy iti talonda.

Ngarud, ti Extension Directorate ti Mariano Marcos State University ti agbalin a ramay ti unibersidad tapno maiyasideg dagitoy a takuat kadagiti mannalon, ken dadduma a benepisario ti panagrang-ay tapno magun-odda ti panagdur-as.

Babaen ti tulong ti Commission on Higher Education, maipablaak dagitoy a teknolohia tapno maisaknap dagitoy a takuat.

Mairuknuy daytoy a pagbasaan kadagiti amin a mannalon ken dagiti kliente dagiti Techno Pinoy Centers iti Region I.

Agisayangkat ti Extension Directorate kadagiti panagsanay, *pilot demonstrations* ken *exhibits* tapno maiyadal dagitoy a takuat.

Panagmula iti Utong Taba

Maibilang ti utong taba kadagiti nateng a maimulmula iti ania man a panawen. Kangrunaan a maapit dagiti rangawna no panawen iti tudtudo, ken dagiti met bungana no panawen ti tikag. Kas kadagiti dadduma a legumbre, nabaknang daytoy iti protina, bitamina, ken mineral.

Napintas daytoy a mula ta tulonganna a papintasen ti kalidad ti daga nangruna no kanayon a daytoy ti imulmula.

Dagitoy rekomendado a barayti

Barayti	Aldaw a Pannakaapit	Kaadu ti Maapit (tha)	Kolor ti Bukel
Ibco Sp 1	60-65	1.0-1.6	Cream
Ibco Sp 3	60-65	1.2-1.6	White
CBD 52-2	60-65	1.2-1.6	Purple
CCD 10-1	60-65	1.2-1.5	Red

Daga a pagmulaan

Alisto a dumakkel ti utong kadagiti nataba a daga, nalaka a masig-atan, ken panaraten. Masapul nga addaan daytoy iti kaalsem (pH) a 5.5 aginga't 6.8 tapno napimpintas iti panagdakkelda. Agiyaplikar iti apog no addaan ti daga iti pH a nababbaba ngem 4.5.

Panagpatanor

Kaay-ayo ti utong taba ti namaga a klima. Mabalina met latta a patanoren daytoy iti ania man a bulan ti tawen, ngem no mabalina, saan nga agmulmula iti panawen a napalalo ti tudtudo ta amangan no malungsot.

Kasta met a no patanoren dagitoy kadagiti nalulem a tiempo, agayawda ken bumaba iti apit. Ngarud, agmula iti kalgaw wenno iti bulan ti Oktubre ken Disiembre.

Panangisagana ti pagmulaan

Sayaaten nga araduen ken muriskien ti daga. Mangaramid kadagiti gurit nga aggaaddayo iti 50 a sentimetro.

Panagabono

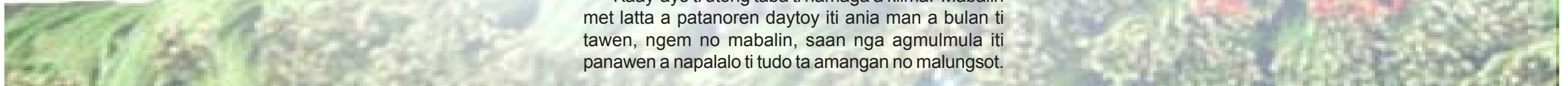
Suroten ti sumaganad a kaadu ken tiempo ti panagabono tapno napintas ken nangato apit:

Kase ti Abono	Kaadu ti Yapakar	Tiempo ti Panagaplikar	Wagas ti Panagaplikar
Kompost wenno ligti manok	5 tons	umuna a panagmuriskien	Ipuwak
Complete Fertilizer	4 a sako	Kasangwanan ti Panagmula	Iunek ti linbang

Panangpatubo ken panagmula

Laokan dagiti bin-i iti *Rhizobium inoculant* iti kaadu a 100 a gramo iti kada 10 a kilo a bin-i. Ibabasa dagiti bin-i sa ilaok ti *inoculant* agingga a makalupkupan a nasayaat dagiti bukel. Insigida nga imula dagiti bukel kadagiti gurit. Sangapulo-ket-lima agingga't 20 a bukel ti imula iti kada metro.

No naraber unay dagiti mula, kissayan dagitoy inton' 10 nga aldaw kalpasan ti panagtuboda.

Panagpadanum

Saan a kasapulan a padanuman ti utong taba no naimula daytoy iti umno a tiempo. Ngem kadagiti lugar a limitado iti suplay iti danum, mamimpat a sibogan dagiti mula. Umuna a panagsibog inton' sakbay ti panagmula. Maikadua, inton' dua a lawas kalpasan ti panagtuboda. Maikatlo, inton' agsabongdan, ken maikapat, inton' agbungadan.

Panagruot ken panaglimbang

Paruten dagiti agtubo a ruot ken sukayen dagiti mula tapno malapdan ti adu a panagtuboda. Aramiden daytoy inton' dua a lawas kalpasan ti panagtubo dagiti mula. Agiruot latta no kasapulan.

Panagapit

Agdepende ti panagapit iti kasapulan kadagiti merkado. Mabalina nga apiten dagiti bunga no berdeda pay laeng wenno inton' nagangodan. Agburas inton' 7 agingga't 10 nga aldaw kalpasan ti panagsabongda wenno inton' addaandan iti bukel. Agburas iti nasapa a paset ti bigat wenno iti naladaw a paset ti malem tapno agtalinaed ti kinapresko dagiti apit.

Ibilag met dagiti apit *mechanical dryer* tapno adda latta nakasagana nga aramaten.

Panagpili/Panagilasin kadagiti apit

No tiempo ti panagapit, pilien dagiti berde a bunga. Paglalasin dagiti naata, naapektaran iti sakit, saan a napintas, ken babassit a bunga. Kaykayat dagiti

agatang dagiti berde ken natangkenan a bunga.

Paglalasinen met dagiti nagango segun iti klase, barayti, ken kolor. Ibelleng dagiti naapektaran iti peste ken sakit.

Panagsaksak ken panagibilag

Saksaken dagiti nagango a bunga. Ikargada iti sako agarup apagkatlo iti kaaduna sa palpalen iti bislak. Mabalina ti agusar iti makina a pagsaksak no adda.

Dalusan dagiti bukel kalpasan a masaksakda. Ikkaten dagiti nadangran a bukel tapno saan a mairaman dagiti dadduma. Ibilag daytoy iti 2 agingga't tallo nga aldaw, wenno agingga a mayangyanganda.

Panagidulin

Idulin dagiti maburas a berde a bunga iti kalamiis a 7 agingga't 10 a rukod sentigrado -- ken 85 agingga't 95 a porsiento a kadam-egna -- iti uneg ti dua a lawas.

Idulin met dagiti bukel iti saan nga agling-et a pagidulinan, kas iti garapon. Para iti at-atiddog a panawen, mabalina nga idulin dagiti bukel iti tluar nga addaan iti temperatura a 12 rukod sentigrado, ken iti kadam-eg a nababbaba ngem 12 a porsiento.

Agmulatayo iti Utong Taba

Editorial Board

Dr. Marivic M. Alimbuyuguen
Mangimaton

Mercy Fausta R. Gaño
Nangipatarus ken nangurnos

Mr. Fernando P. Sugui, MMSU-CAF Dingras
Naggapuan ti teknolohia

Reynaldo E. Andres
Editor

Dr. Stanley C. Malab
Dr. Miriam E. Pascua
Mamagbaga

Impablaak ti Mariano Marcos State University-
Extension Directorate iti tulong ti
Commission on Higher Education (CHED) babaen
iti programa "Strengthening the Farmers' Information and
Technology Services through the Production of IEC materials"